

MIROSLAV ŠUTEJ

Kar je Mirosłava Šuteja vedno privlačilo, je bila iluzija gibanja v prostoru slike in skulpture. Že optični učinek njegovih najzgodnejših grafik je bil tak, da je imelo oko privid nove razsežnosti — gibanja! V najnovjših Šutejevih objektih in premičnih serigrafijah se je sedaj to gibanje opredmetilo in do konca oprostoriło.

Pot razvoja od optičnega iluzionizma najzgodnejše faze Šutejevega ustvarjanja do prostorne, opredmetene fantastike je bila jasna in logična. To je bila pot od iluzije prostora do prostora iluzij. Šutejeva polihromna skulptura (objekti) nas namreč vodi v svet vedre, skoro nedolžne imaginacije. Krogla, ta simbol gibanja, trkljanja in prodiranja se je tukaj razpočila v dve kaloti (dva krogelna odseka), iz razpoke pa se je pomolila množica obarvanih žogic na tenkih steblih. Vkljenjena energija sili burno iz razpočenega jedra; sredobežna sila vleče posamezne dele skulpture od središča in jih razmetava po prostoru. Kakor da bi se bila odprla Pandorina skrinjica in da so se iz nje pomolili pisani leseni pajaci.

Treba si je pazljivo ogledati, kako se je barva prilagodila Šutejevim skulpturam. Brez dvoma igra kromatika važno vlogo glede psihološke učinkovitosti teh del: le-ta različno izstopa. Uporaba čistih barv, kakor so rumena, modra, rdeča ali zelena, se upira našim navadam in izkustvu v doživljanju skulpture. Kakor da smo že pozabili, da je tudi klasična grška skulptura bila v dobi svojega nastanka polikromatična!

Šutejev raziskovalni polet dosega v tem trenutku značilne rezultate. Gotovo je, da se v nekih splošnih prvinah izraza približuje ikoniki, toda njegova nedvomna originalnost loči ta opus od tujih doprinosov. Užitek, ki ga občutimo pred Šutejevimi gibljivimi serigrafijami in objekti, ima izvor v našem spoznanju, da te strukture svobodno menjamo, pa vendar ne bomo porušili strogo estetskega reda stvari. Možnost pretvorbe dela tedaj ni več samo avtorjeva domena, ampak se je razširila tudi na gledalca. In ravno v tem osvobajanju permutacijske vsebine dela Šutej nadkriljuje vse, kar smo doslej videli v okviru op-arta, »novih tendenc«, kakor tudi pri učencih vasarelijevega strukturalizma.

Vladimir Malekovič

MIROSLAV SUTEJ

rojen 29. aprila 1936 v Dugi Resi, živi in dela v Kutini

Samostojne razstave:

- 1962 — Zagreb
- 1964 — Geneva, Galleria del Deposito
- 1964 — Trst, Cir. della Cultura et della Arti
- 1966 — Zagreb, Galerija sodobne umetnosti
- 1967 — Lausanne, Galerie Alice Pauli
- 1967 — Beograd, Salon Muzeja sodobne umetnosti
- 1968 — Benetke, Galleria del Cavallino
- 1969 — Trst, Galleria La Cappella
- 1969 — Krakov, Galerie Pryzmat
- 1969 — Berlin, Galerie Siegmunds avec Bob Bonnies
- 1969 — Zagreb
- 1969 — Nyon, Galerie Historial
- 1969 — Lamutov likovni salon Kostanjevica na Krki

Kolektivne razstave:

- 1963 — Pariz, IIIe Biennale des jeunes
- 1963/65/67/69 — Ljubljana, Mednarodna razstava grafike
- 1963 — Zagreb, Benetke, Leverkusen, Nouvelles Tendances 2
- 1965 — New York, Baltimore, Responsive eye
- 1966 — Lausanne, IIe Salon des Galeries Pilotes
- 1966 — Bochum, Stuttgart, Profili
- 1967 — Vancouver, Print International
- 1967 — Gradec, Trigon, Ambienten
- 1967 — Caracas, Gravures du Musée d' Art Moderne de New York
- 1968 — Amsterdam, Stedelijk Museum
- 1968 — Benetke, XXXIVe Biennale
- 1968 — Tokio, VIe Biennale Internationale de la gravure
- 1968 — Bratislava, Biennale Danuvius 68
- 1969 — Nürnberg, Biennale et Konstruktivismus
- 1969 — Recklinghausen, Kunst als Spiel, Spiel als Kunst
- 1969 — Tokio, National Museum of Modern Art, Dialogue entre l' Est l' Ouest

VLJUDNO VAS VABIMO NA OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE
NAJNOVEJSIH DEL AKADEMSKEGA SLIKARJA

MIROSLAVA ŠUTEJA

subota *4. oktobra* K I J O B O
V ~~PETEK~~, DNE ~~26.~~ 27. SEPTEMBRA 1969 ZVEČER OB 18. URI
V LAMUTOVEM LIKOVNEM SALONU V KOSTANJEVICI
SLOVESNO ODPRL Z UVODNO BESEDO O AVTORJU
ZAGREBSKI KRITIK

VLADIMIR MALEKVIĆ

PO OTVORITVI BO SLOVECI

ANSAMBEL SVOBODNEGA PLESA, TEATRA ITD.

IZVEDEL PLESNI SPORED

PISALNI STROJI + JAZZ

V KATEREM NASTOPIJA POD UMETNISKIM VODSTVOM

MILANE BROS

ASTRA TURINA

IVAN IVANKO

NEVENKA DUMBOVIĆ

BISERKA MARICEVIĆ

VLASTA SPINCIC

IN

DINKO BOGDANIĆ

Pri iskanju novih izvorov za pobudo, pa tudi v želji za razširjenje strukturalnega temelja za delo naše skupine smo izbrali »Les échanges« Rolfa Liebermana in *suito jazz-a*.

V Liebermanovi »Simfoniji« za 156 pisalnih strojev smo poiskali nove razsežnosti za odnos emocij in racionalne konstrukcije. Nismo imeli namena, da bi gradnjo plesnih oblik v površnem paralelizmu podredili sestavi Liebermanovega dela. Toda naš plesni začetek, nadaljevanje ali pretvorba Liebermanove »kompozicije« je v nekem ozirju na »prirodni« način razstavljen v svojem posebnem notranjem prostoru, ki je na eni strani določen s premišljeno konstrukcijo, na drugi pa z emocijami skrajne intenzivnosti. Sistem oblik v kolektivni akciji skupine počiva na razumsko določenem načrtu, v katerem so ugotovljeni vsi detajli, v individualnih intervencijah pa je ohranjena osebna improvizacija posameznika.

V podobnem, toda ne v enakem smislu, kakor v zrcalni sliki sta v medsebojni zvezi tako Gruntzejeva jazz verzija z Liebermanovo »simfonijo«, za katero so ritmično tkivo obdelali kompiuteri.

Drugi večji, toda s prvim verižno povezani del programa je samo na videz diametralno nasproten prvemu. Tu se pojavljajo skladni gibi, deli osnovne misli v posameznih motivih se še enkrat ali večkrat pokažejo gledalčevemu očesu ali sluhu. Pa vendar je tukaj atmosfera povsem drugačna. Vse je prežeto s toplimi ali celo razgretimi razburjenji, ki se prelivajo v vseh registrih in otenkih. Od elementarne erotike do epskega patosa. Mere eksaltacije so podaljšane v povsem jasni svetlobi teženj in predočb, včasih pa se razblinijo v misteriozne ali celo mistične slutnje. Vse je zgrajeno v obilici slovarja oblik, ki ne poznajo, ali vsaj ne žele umika pred mejami sheme ali pokreta najtemnejšega izvora. Motorji gibov plesalcev se tu napajajo po intuiciji, katera se le v skrajnosti pokreta dotika ograje koreografske konstrukcije.

Milana Broš